Nom: INVESTIGACIÓ DE TENDÈNCIES
Codi: 106476

Crèdits: 3
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA
Matèria: EINES D'ANÀLISI DE CONTEXT
Curs: QUART
Semestre: PRIMER
Equip docent: Daniel Pitarch
Hores: 75h
Hores lectives: 34h
Hores autònomes: 41h

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA
Aquesta matèria és de metodologia teòric-pràctica. L'objectiu e la matèria és el de dotar de recursos conceptuals, pràctics i metodològics per a l'anàlisi i comprensió dels contextos en els que es desenvolupen els processos de treball de l'alumne. En les quatre assignatures que componen la matèria, s'aborden les tres dimensions que comprenen l'anàlisi del context: recursos pel mapeig, compilació i selecció d'informació; metodologies d'anàlisi i d'integració en el propi procés de treball; estratègies de posicionament del treball propi en relació al context. Tanmateix, es tracten com eixos transversals al plantejament de la matèria: la dimensió històric-genealògica tant dels contextos com dels recursos; el caràcter complex de l'arxiu; la detecció i prospecció de tendències.
Assignatures de la matèria:
Anàlisi d'usuari
Construcció de relacions i gestió de referents
Innovació i anticipació
Investigació de tendències

INVESTIGACIÓ DE TENDÈNCIES

L'assignatura s'adreça a investigar debats actuals en la cultura contemporània i com hi participen les arts i el disseny. Les classes s'organitzen a partir d'estudis de cas, que cadascú pot explorar en relació a la seva pròpia pràctica. També poden servir d'exemple metodològic per investigar altres qüestions, aprofitant la identificació de recursos d'investigació i l'aplicació de perspectives àmplies (incloent la genealogia d'aquests debats o els seus imaginaris) o transversals (l'aplicació de perspectives de gènere, entre d'altres).

En el curs 2026-27 els casos d'estudi tenen a veure amb la tecnologia, la matèria i la conferència performativa. En el primer cas, s'investiga les dades i el món digital, tractant qüestions que van des d'internet a l'anomenada IA. En el segon, es tracten alguns dels debats al voltant dels "nous materialismes" i la importància de la materialitat. Aquests dos temes es creuen i ressonen entre ells (per exemple i entre d'altres qüestions, en la materialitat del món digital i les seves infraestructures). Es donarà particular importància a les transformacions que totes dues qüestions generen en la cultura visual contemporània, particularment si aquest interès es vincula amb els interessos del grup i els seus projectes en curs. El tercer cas, la conferència performativa, es planteja com un llenguatge amb una important presència en l'actualitat i que hibrida les diferents pràctiques dels estudis del grau (de la teoria als llenguatges artístics i de disseny). La investigació que es faci al llarg del curs es formalitzarà com a conferència performativa.

OBJECTIUS

— Conèixer debats contemporanis en el camp de les arts i el disseny
— Relacionar aquests debats amb la pràctica pròpia
— Establir vincles entre escriptura teòrica i pràctica artística o de disseny
— Mapejar i treballar de manera transversal els estudis de cas de cada curs
— Treballar recursos d'investigació acadèmica: bibliografia, repositoris, arxius, etc.

CONTINGUTS

Conferència performativa: definició/caracterització, exemples, història i la hibridació com a metodologia
Tecnologia: els discursos sobre l'atenció
Tecnologia: els discursos sobre la monitoració/vigilància (i la seva genealogia històrica)
Tecnologia: pràctiques i comunitats a Internet
Tecnologia: la pràctica forense
Materialitat: l'interès per la matèria com a tendència contemporània: readers i l'exposició *Matter Matters*
Materialitat: els nous materialismes (Barad, Bennet i Tripaldi)
Materialitat: exemples en els camps del disseny, arts aplicades i art contemporani (i més enllà: el cas de l'entitat jurídica de la natura)

Casos creuats: materialitat de la tecnologia
Casos creuats: fer parlar els objectes

METODOLOGIA

La metodologia es basa en el coneixement d'aquestes tendències a partir de lectures, referents i visionats, que seran comentats a classe col·lectivament. S'establiran vincles, en la mesura del possible, amb activitats que tinguin lloc a la ciutat.

També es proposa establir relacions amb la pròpia pràctica i interessos de recerca, que s'aplicaran a treballs i presentacions. Es desenvoluparà així una posició situada en relació a aquest coneixement i context.

Alguns exemples de metodologies són els següents:
– Comentari col·lectiu de lectures
– Exposició teòrica
– Exposició de referents en el camp de les arts i el disseny
– Recerca d'informació documental sobre referents en el camp de les arts i el disseny
– Connexions amb el context cultural de la ciutat: convidades a l'aula, visites a espais exteriors o comentari d'activitats en curs
– Treball pràctic en grup que inclogui recerca teòrica (lectures, mapejat de conceptes i identificació de referents) i formalització pràctica (conferència performativa)

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 75h

Les activitats es distribueixen en activitats dirigides: 15h (20%), supervisades: 15h (20%), d'avaluació: 4h (5%) i autònomes: 41h (55%).

Activitats dirigides:
Presentació per part del/la docent i comentari col·lectiu de continguts teòrics i referents en forma de casos d'estudi. Comentari col·lectiu de lectures.

Activitats supervisades:
Seguiment supervisat pel/per la docent. Recerca documental. Estat de la qüestió. Identificació de referents. Mapa / esquema conceptual. Propostes i assaigs de formalització.

Activitats autònomes:
Investigació documental. Lectures teòriques. Assaigs pràctics

Activitats d'avaluació:
Presentació de la investigació en forma de conferència performativa i posterior publicació de resum d'aquesta, així com entrega d'un dossier documental.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

L'avaluació té en compte l'evolució de l'aprenentatge.

Es realitzaran i s'entregaran dos enunciats relatius a una única investigació (a realitzar en grup, preferentment):

1. Realització d'una conferència performativa (durada aproximada 10 minuts)

2. Publicació relativa a la conferència i dossier documental sobre el projecte i la recerca realitzats

L'enunciat s'especificarà en detall al principi del curs

El sistema d'avaluació es divideix en els següents percentatges: participació, assistència i evolució al llarg del curs: 20%; conferència performativa: 40%; publicació relativa a aquesta i dossier documental sobre el projecte i la recerca realitzada: 40%.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ I CRITERIS D'AVALUACIÓ PARCIALS

En el cas de no realitzar l'entrega d'un dels dos enunciats es podrà recuperar en la setmana de recuperació. Sempre i quant hi hagi hagut una assistència mínima del 70%. En el cas de no entregar cap dels dos no es pot realitzar la recuperació.

RESULTATS D'APRENENTATGE

RRAA de la titulació

KT01. Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions.
KT06. Relacionar l'experiència singular de l'estudiant amb la realitat global contemporània en la presa de posició respecte al projecte propi.
ST07. Treballar en projectes d'art i disseny de manera cooperativa i integrada en equips de composició heterogènia.
CT01. Identificar oportunitats en l'entorn públic / privat per a desenvolupar un projecte artístic o de disseny utilitzant els coneixements i metodologies propis de la titulació.

RRAA de la matèria

KM46 Identificar els elements bàsics d'un procés d'exploració i anàlisi en un camp concret de les arts i el disseny (KT01)
KM47 Reconèixer vincles entre teoria i experiència en el treball propi a partir de l'acotació de problemes i evidències en el context sociocultural i de la proposta d'hipòtesi (KT06)
SM42 Desenvolupar una actitud d'anticipació davant el context canviant al qual va dirigit el projecte propi, ja sigui a partir de la previsió o bé mitjançant la detecció de noves necessitats (ST07)
CM37 Utilitzar els recursos dels centres de recerca en l'àmbit de les arts i els dissenys tant en espais de documentació (biblioteques, arxius, centres de documentació especialitzada) com a partir de l'arxiu viu (exposicions, pràctiques contemporànies d'arts i disseny, col·lectius, etc.) (CT01)

RRAA de l'assignatura

KA Identificar tendències contemporànies (casos d'estudi de cada curs) i els seus vincles amb la pròpia pràctica
SA Formalitzar i crear des del vincle entre els coneixements teòrics i les pràctiques de l'art i disseny, utilitzant formats híbrids contemporanis com, per exemple, la conferència performativa
CA Aplicació de recursos de les pràctiques d'art i disseny al treball amb continguts teòrics

BIBLIOGRAFIA

Barad, Karen: *Meeting the Universe Halfway*. Duke University Press, 2007
Bennet, Jane: *Materia vibrante. Una ecología política de las cosas*. Buenos Aires: Caja Negra, 2022
Crawford, Kate: *Atlas de la IA. Poder, política y costes planetarios de la inteligencia artificial*. NED Ediciones, 2023
Franco, Marta G.: *Las redes son nuestras. Una historia popular de internet y un mapa para volver a habitarla*. Bilbao: Consonni
Gómez Molina, Mayte: *Circuito cerrado de vigilancia.* Barcelona: Cielo Santo, 2024
McNeil, Joanne: *Lurking. How a Person Became a User*. MacMillian, 2020.
Olveira, Manuel: *Conferencia performativa. Nuevos formatos, lugares prácticas y comportamientos artísticos*. This Side Up / MUSAC, 2015
Tripaldi, Laura: Mentes paralelas. *Descubrir la inteligencia de los materiales*. Buenos Aires: Caja Negra, 2023
Parikka, Jussi: *Una geología de los medios*. Buenos Aires: Caja Negra, 2021
Steyerl, Hito: "Imágenes promedio" dins *New Left Review*, núm. 140-141, maig-agost 2023, pp. 95-112
Weizman, Eyal: *Arquitectura Forense. Violencia en el umbral de la detectabilidad*. Barcelona: Bartlebooth, 2020

ESCOLA MASSANA. CENTRE D’ART I DISSENY.

+34 934 422 000
Pl. Gardunya 9, 08001 Barcelona
www.escolamassana.cat

Adscrit a la UAB

Consorci d’Educació de Barcelona
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona